

ZNAMENÍ DOBY

23. ročník

křesťanský časopis pro každého

Kristus mi vyřešil problém zla
Co je to *Country Life*?

1991
5

Cena Kčs 6,-

Žít, či nežít?

Dobro a zlo

Bůh, anebo satan

Ne ideologie, ale láska
Náš svět a my v něm

Sedím

ve vlaku, který mne odváží z Prahy ven. Začalo horké léto, všichni se těší, jak si odpočinou někde na vzduchu venku u vody. Ve vlaku je plno, téměř samí mladí lidé. Všichni ujízdějí vstříc novým nadějím... Je to fajn, člověk má před sebou výhled – cosi, co ho táhne vpřed, co mu dodává naději. Je zde něco, na co se těší... Tak to platí i obecně. Naděje umírá poslední, říkáme.

Až budete těch pár řádků číst, bude dávno po prázdninách, většina z nás bude mít po dovolené a děti už budou mít za sebou první měsíc školy. Zase ten kolotoč všechných starostí a problémů, ale přece také naděje, výhled...

Začíná se roztáčet další kolo politických a ekonomických rozhodnutí. Někteří lidé budou mít další důvod k nadávání, jiní zase ke konstatování, že přece jen jsme o krůček popošli vpřed. Tedy: nové povinnosti, nový kolotoč, ale zase ten starý běh věcí, jež vede ke schematicum, zkratkám, v nichž se příliš neptáme po smyslu, proč, ale obvykle jen mávneme rukou a těšíme se na budoucnost...

A tak sice je zde výhled, naděje, ale i útek od reality; pohyb vpřed, a přece vlastně v kruhu – pořád dokola. Vždy zase znova slyšíme: Zlaté minulé časy... Anebo: Bude to výborné v budoucnosti, jen to ted' vydržet, tu hroznou přítomnost.

V tom napětí tedy lidé žijí. Ale tak to bylo vlastně vždycky. Proč to tak funguje? Proč nestojí přítomnost za to, proč lze žít jenom vzpomínkami nebo sny? Je to normální? Většina si možná zvykla. Ale jistě nejsme sám, komu se to nelíbí. Od ráží to sice stav společnosti, lidstva i celé naší planety, ale k životu to přece nestáčí.

Byl tady jeden a ten se to nebál říkat naplně: Není to normální. Když chodil po zemi, lidé viděli, cítili a prožívali, co je normální, jak by měl vypadat život. Prožívali štěstí, bylo jim dobré, opravdu žili. Prostě s ním přišlo nebe na zem. A od těch dob to lidé vědí. Už na něj nezapomněli. S ním je prostě život jiný. On totiž umí ze špatného udělat dobré, z obyčejného vytvořit krásné. Dát lásku, radost a klid do srdce a podržet v těžkých situacích...

On jediný. Ne jako droga, ne jako přelud, ne na chvíli. S ním lze ve světě i uprostřed zla, které je tady opravdu doma, žít šťastně. A taky o tom je toto číslo.

LS

Slovo redakce**Dobro a zlo****1.str. Dobro a zlo** (L. Svrček)

Role člověka na jevišti dějin. Jde o Boha a satana, nebo i o Tebe?

2.-3.str. Proč? (L. Švihálek)

Ze zákulisí vesmírného sporu. Orientace pro nejtěžší otázky života.

4.str. Kristus mi vyřešil problém zla (M. Šustek)

Osobní svědectví o prožité životní krizi.

5.str. Náš svět a my v něm (E. Duda ml.)

Noční reflexe v intencích pulzujícího velkoměsta.

6.str. Žít, či nežít? (D. Kučera)

Co říkají studie o faktorech, které podporují ztrátu smyslu života?

7.-9.str. Co je to Country Life?

Po Paříži, Marseille, Londýně, Innsbrucku, Los Angeles, Bostonu, Nashville, Madisonu a Osace konečně také v Praze. Rozhovor s předsedou společnosti Prameny zdraví a ředitelem střediska Country Life, Otakarem Jiránkem.

Bible a život**Já, ty, on****10. str. Otec zapomíná** (W. L. Larned)

Dialog otce se spěcím synem.

Zdraví**11. str. Můžeme si prodloužit život?** (MUDr. P. Ž.)

Proč stárneme a nakonec i umíráme?

Mladým**12. str. Kojenci nesnášejí jazz a rock** (D.K.)

Téměř dospělým (-jb-)

13. str. Abeceda (J. Bárta)**14. str. Ne ideologie, ale láска** (L. Švihálek)**Epištoly****15. str. Epištolu pro dnešek** (P. Šustková)**Dětem****16. str. Maminka** (K. Špinar)**Slovo mají čtenáři****Nabídka**

DOBRO A ZLO

(Bůh, anebo satan)

Občas každého z nás napadne pár pochybovacích otázek: Má to všechno smysl? Proč to je všechno tak, a ne jinak? Přemýšlivější se ptají dál, hledají řád, logiku věcí, odpověď.

Svět je jako jeviště, kde jde o dobro a zlo, a člověk je někde uprostřed. Co tvá role v té truchlohrze (či někdy komedii), které se říká život? Máš-li správně hrát, musíš znát všechny zúčastněné, i ty, kteří "tahají za provázky". Potřebuješ znát osoby, obsazení, toho, kdo píše scénář, i režiséra, prostě vědět řadu věcí, aby to bylo fér.

Přemýšlet nad životem začínáme obvykle právě nad problémy a složitostmi života kolem nás. Ty nás většinou donutí namáhat si hlavu a někdy i srdce. Když se nám totiž dobré daří, děláme, co chceme, a staráme se jen o to, co nás zajímá – někdo třeba sbírá motýly, jiný chodí na pivo či na svoji zahrádku. Někdo zase myslí především na svoji práci. Ale většina lidí vidí jen sebe, pak dlouho nic a zase sebe. Teprve když se něco stane, něco nás vyvede z míry, člověk prožije něco nepřijemného, začíná se ptát:

Jak je to s tím zlem? Proč je všude víc zla než dobra? Jak se v tom má člověk vyznat? Proč, proč...

Když člověk něco zlého prožívá, je obvykle citlivější, dívá se kolem sebe pozorněji; s vlastními bolestmi a problémy roste pochopení pro bolesti a těžkosti jiných, a také hlubší pochopení pro poslední otázky života. Není těžké přijít k závěru, že jsme vlastně uprostřed boje mezi dobrem a zlem. Jak je to s tím zlem a jeho železnou logikou? Je snad osobní? Jak lze řešit problém zla? Někdo mávne rukou, jiný to svěda na osud, někdo se chce aktivně bránit a mnozí tuší, že zde je ve hře něco víc – jakési "zásvětno", cosi co se nějak týká náboženství... Velice často takové prožitky přivádějí člověka k závažným otázkám. Svět, ve kterém žijeme (vidíme kolem sebe projevy satanismu, spiritismu, různých účinných, tajemně působících sil), nás přesvědčuje, že zlo je

naprosto reálné. Dnes se o těchto věcech mluví mnohem více než dřív, každý se s tím nějakým způsobem setkává (ať v tisku, rozhlasu, televizi či osobně), lidé cítí, že jde o závažné věci...

Zlo lze tedy potkat snadno, v čem však záleží jeho opravdové řešení? A jak lze potkat dobro? Nenašel jsem jiné skutečné dobro než Ježíše Krista. Jak se můžeš potkat s Ježíšem Kristem, který je dobro par excellence?

Když se člověk začíná ptát, obvykle se rozhlíží, pozoruje a také naslouchá. Je ochotný slyšet, dokonce i Boží hlas, který se určitým způsobem projevuje a promlouvá. Bůh nejen chce na naše otázky odjedovat, ale také opravdu o povídá. A vede nás k bibli. A také k setkání s lidmi, kteří našli v Kristu smysl života. Objevíme přátele, kteří jsou šťastní a radostní, i když nejsou bez problémů. Prkna zůstávají, drama pokračuje, "hercem"

jsem zase já. Jen začínám chápát, že to může být jiné. S Kristem dokážu překonat vztek, nenávist, zlo; s ním lze žít jinak, s ním jde úplně všechno. Mohu získat sílu nenavázat na zdánlivě nekonvenční řetez zla, na satanův kolotoč. Protože právě to lze z bible dobře vyčíst, že nejde o náhodu, že zlo je osobní a jmenuje se satan. Biblický model záchrany se jmenuje LÁSKA, přichází shora. Opravdová láska zlo poráží. A o tom mluví bible: o Ježíši Kristu, s kterým se můžeš potkat a žít šťastným, plným životem. Jde tedy o Tebe, o Tvůj život, o Tvé štěstí, radost, pohodu... □

**"V kosmickém měřítku má jedině fantastično
naději být pravdivé."**

Ludvík Švihaleč
Teilhard de Chardin

PROČ?!

(Ze zákulisí vesmírného sporu, jehož účastníky jsme i my)

Šum moře přešel v hukot a pak ve strašlivé hřmění přílivové vlny, jejíž účinky znají obyvatelé přímořské části Bangladéše až příliš dobře. Tu osudnou noc letošního roku opět utíkali před stoupající vodou. Děti nestačily. Otcové je vysadili do větví stromů. Aby nespadly do vody, rychle je přivázali. Možná, že uklidňovali vystrašené děti: "Neboj se, brzy se pro tebe vrátím."

Mnozí se nevrátili. A když ano – dítě viselo na stromě – mrtvé, utopené. Kdo to zavinil? Otec? Vlna byla tentokrát větší než předpokládal. Stěna vody vysoká přes šest metrů udeřila na tento nešťastný, živly sužovaný kus země. Přes sto tisíc lidí přišlo o život, mezi nimi i ty děti na stromech. Když voda kolem nich stoupala, nemohly plavat. Rodičovská láska je uvázala pevně. Jaká ironie! Jaký škleb jakéhosi strašného "osudu", vysmívajícího se kázáním o laskavém a milujícím Bohu. Moře lidských bolestí a utrpení je nezměrné. Denně, v každou chvíli, někde na světě trpí člověk. Mnohý se obrací k nebi a volá: "Bože, to ne, to nemůžeš dopustit. To se nemůže stát!" Ale nebe je němě – a zdá se, jako by bylo lhostejné k osudu lidských bytostí lopotících se na kusu hmoty v chladném prostoru vesmíru.

Tak se nám to jeví – viděno naším okem. Kolik lidí mi už řeklo: "Ale ano, něco musí být. Samo to nevzniklo. Ale i

kdyby existoval jakýsi první hybatel všeho, už se o nás nestará." Druzí to dotahují do hořkého konstatování: "Žádny Bůh není. Jen slepá hra náhody. Prostě – bud' máš štěstí – nebo ne."

Něco opravdu je. Ne, že není nic. Je zde zlo. To není třeba dokazovat. Všichni více či méně pocíujeme jeho studené doteky na pulsu našeho života. A dále – historie rovněž dokazuje, že zde byl – v určité, přesně zjistitelné době – Ježíš Kristus. Je zde rovněž kniha, která o Ježíši Kristu hovoří. Mluví o tom, že přišel vyřešit tento odvěký problém – existenci zla na zemi. Tou knihou je bible. Přemýšlejme o tom, co nám říká o zlu a o Božím postoji k utrpení člověka.

Pokud se nám to bude zdát příliš fantastické, připomínám slova jednoho z tvůrců atomové bomby – J. R. Oppenheimera. "Moderní fyzika nás učí, že za prostým viditelnem je složité neviditelné. Věci kolem, stůl, židle, strom i hvězdy – jsou skutečně úplně jiné, než se nám jeví. Jsou to vřící systémy zadržené a sítlačené energie. V oblasti vědy se poučujeme, jak rozsáhlá je podivnost světa." To si dobrě pamatuji. Svět je nesmírně podivuhodný a jiný, než se na první pohled jeví.

Bible říká, že zlo nepochází z tohoto viditelného světa hmoty, ale že se do našeho světa vložilo z duchovní, neviditelné oblasti. Proto-

že bychom na původ zla sami nepřišli, Bůh ho zjevil. Mohli bychom jen konstatovat, že je, ale nikdy bychom nepoznali jeho příčinu. Zrovna tak jako vidíme svět, do kterého se rodíme, ale příčinu existence světa nevidíme a neznáme, dokud nám to Bůh skrze pisatele bible nezjevil.

Bible mluví o mnoha jiných bytostech, které Bůh stvořil ještě před člověkem. Nazývá je anděly. Dnes víme, že existují bytosti a jevy, které sice nevidíme, ale přesto jsou.

Existuje např. ohromné množství různých druhů vlnění, které využíváme pro přenos rádiového signálu, i když je neviditelné. Modernímu člověku by nemělo činit potíže uznat, že existuje to, co nevidíme.

Jeden z těch andělů – a bible praví, že "byl nejkrásnější", se jmenoval Světlonoš – Luciferos. Postavil se proti Bohu. Z biblických veršů je možné sestavit určitý obraz velkého, dramatického zápasu mezi dobrem a zlem, do kterého jsme my lidé vtaženi.

V roce 1939 napsal Marcel Ray: "Válka, kterou Hitler vnitil světu, je válkou maniжеjskou, "zápas bohů". Ten se projevuje viditelnými událostmi na planetě Zemi a není dosud ukončen."

V bibli čteme (Ezech 28, 12-14): "Byl jsi věrným obrazem pravzoru, plný moudrosti a dokonale krásný. Byl jsi v Edenu, zahradě Boží, ozdoben všemi drahokamy... Byl jsi zářivý cherub ochránce, k tomu jsem tě určil, pobýval jsi na svaté hoře Boží..." Příčinou vzpoury "nejkrásnějšího" cheruba, kterého po pádu nazývá bible také d'áblem nebo satanem, byla pýcha, touha po moci a závist.

"Jak to, že jsi spadl z nebe, lucifeře..., říkával jsi ve svém srdci: Vstoupím do nebe, nad hvězdy Boha silného vyvýším svou stolici... budu rovný Nejvyššímu!" (Iz 14, 12-14)

Historie lidstva je – žel –

Byl

*Byl moudrý –
krásný – dokonalý...*

*Ostatní před ním
v úctě stáli,*

*byl přece první –
hned po Božím Synu.*

*Však rozhodl se
nestát v jeho stínu,
být víc než Syn –
vic nežl sám Bůh být.*

*Až na dno býdy
musel sestoupit
a s sebou strhnout svět...*

*Když ohlédne se,
když se dívá zpět –
není mu lito
těch miliónů lidí?*

Ne – asi ne.

*On Jenom sebe vidí
a svoji slávu,
svoje vyvýšení.*

*Kéž nikomu z nás
vzorem, páinem není.*

*Byl moudrý –
krásný – dokonalý...*

Byl cherub. Jitřenka.

*Dnes jeho jméno pálí
a jeho činy bolí.*

*Kéž naše srdce
na jiné straně zvolí
si mistra –*

Ježíše Krista...

Véra Gajdošková

z velké části tvořená postavami mužů, kteří byli posedlí touhou po moci a nekritickou pýchou. Stali se obětí největšího svodu tohoto padlého anděla. Není to žádný "čert" s rohy a kopyty. Žádná "pohádková" bytost. Naopak jde o stvoření s velkou inteligencí a chytrostí. Není to jen nějaké psychologické zlo, které je v mysli člověka. Je skutečnou, i když duchovní bytostí.

Ze zprávy apoštola se dovíme, jak byl Ježíš pokoušen dábem: "Přistoupil k němu dábel..." (Mat 4,3) Tedy ne jen nějaká zlá myšlenka, ale skutečná bytost. Ježíš také odhalil jeho charakter: "Je to vražedník od počátku, lhář a původce lži..." (Jan 8,44) On oklamal prvního člověka a způsobil, že zlo se dostalo i na naši planetu – se všemi jeho následky: bolestí, nemocí a smrtí. Dnes "dělá mocné dílo podvodu". Podněcuje vznik vždy nových ideologií, které přivádějí celé národy do poroby a osobního neštěstí.

Je to tedy zvrácený intelekt kosmických rozměrů, který zná přírodní zákony, může způsobit živelné katastrofy – jak to popisuje kniha Jobova (1,12-19). Ale lidé svalují vinu na Boha. Tím naplní záměr tohoto svůdce. Šlo mu totiž – a stále jde o to – obvinit Boha z krutosti, panovačnosti a nespravedlnosti vůči svému stvoření. Svedl část andělů právě zpochybňním Boží lásky. Tvrdil, že jeho vláda by byla vládou svobody – bez zákona, který omezuje rozvoj každé bytosti.

Jen si znova přečteme – a zvláště v naší době rozmáhající se anarchie – slova, která zavedla na scestí celou lidskou rodinu: "Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů? – Žena odpověděla: Plody rajských stromů jistě smíme, jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: Nejcete z něho, abyste nezemřeli. Had však ujišťoval: Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že

v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé..." (1. Moj 3,1-5) Tak byl tento svět získán do područí tohoto "otce lži". "Skrze jednoho přišel na svět hřich a s ním smrt..." (Rím 5,12) Snad někdo z vás přece jenom uděleně řekne: "Vy opravdu věříte v existenci d'ábla – dnes, v moderní době?"

Světově proslulý lékař – psychoanalytik Carl Gustav Jung, učinil následující vyznání: "Jestliže jsem za své padesáti let lékařské praxe při styku se skrytými vrstvami lidského vědomí něco zís-

kal, pak je to právě přesvědčení o existenci d'ábla."

Víme už, kdo to žene neustále národy proti sobě? Všichni si přejí mír – ale přitom se bojí toho druhého. Kdo to způsobuje? "Jsou duchové d'ábelští, kteří chodí mezi panovníky a shromažďují národy k boji..." (Zj 16, 14)

Po skončení 2. světové války se ptali známého amerického publicisty a komentátora W. Lipmana, zda je možné, aby se ještě něco tak strašného znovu na světě opakovalo. A on odpověděl prototázkou: "Byl satan na seznamu padlých?"

Možná, že se naše srdce sevřelo úzkostí při představě strašného vlivu tohoto padlého anděla na osudy naší planety. Objeví se otázky: Proč tedy Bůh jeho činnost dopustil, proč ho okamžitě ihned na začátku vzpoury nezničil?

Především – když Stvořitel stvořil myslící bytosti, chtěl, aby uznávali jeho vládu z vděčnosti a z lásky – tedy naprostě svobodně. Jakou radost a potěšení by asi měl mladík, kdyby žil s dívkou, kterou by k manželství donutil násilím? Dále si představme, co by se stalo, kdyby Hitlera někdo zastřelil již v roce 1933, kdy se stal říšským kanclérem. Německo by se otřášalo těžkou hospodářskou krizí a sociálními bouřemi. Lidé by říkali: "Adolf by to vedl lépe, škoda, že ho zabili."

Zda je idea – myšlenka dobrá nebo zlá, to se často pozná až podle výsledků. Už jsme si řekli, že Bůh byl Luciferem obviněn z totalitismu. Kdyby Bůh okamžitě tvrdě zasáhl, v srdečích stvořených bytostí vesmíru by se objevil strach a nevyslovená, ale stále hlodající otázka: "Neměl Světluš pravdu?"

Stále by slyšeli ozvěnu jeho posledního výkřiku na Boží adresu: "Ty máš moc, ale já pravdu." Možnost vzniku zla by se tím neodstranila.

Bible nám říká, že Bůh zvolil jinou cestu. Dal satano-

vi čas, aby se plně projevil. "Svrhl" ho (Zj 12,7-9) do oblasti naší sluneční soustavy a zde se odehrává nejdramatičtější "divadlo", jaké si umíme představit, jehož diváky jsou bytosti v celém vesmíru (1 Kor 4,9). V zápasu proti tomuto zloduchovi se Bůh ocitl ve zvláštním postavení. Problém, který musel řešit, je Boží absolutní moc. Byl obviněn, že ji zneužívá proti svému stvoření.

Duch zla nemohl být tedy zlikvidován násilím, tím by se potvrdilo to, co o Bohu tvrdil – že je despota. Proti jeho trikům a klamům mohl Bůh použít jen prostředky pravdy a spravedlnosti, protože jsou podstatou Božího charakteru. Zdá se, že v tomto určitém čase vesmírného dramatu můžeme dokonce mluvit o jakési "Boží bezmocnosti".

Jakým drastickým způsobem se to může dotknout života věřícího člověka – to je popsáno v životopise Joba: V zemi Uz žil muž jménem Job. Byl velice bohatý a měl prosperující rodinu. Muž, který byl vzorem zbožnosti, známý svým bezvadným charakterem. Bůh ho dával za vzor věrnosti, se kterou stvoření oslavuje svého Tvůrce. Satan však vážně zpochybnil pohnutky, motiv, pro který je člověk ochoten Bohu sloužit. První: "Copak se Job bojí Boha bezdůvodně? Vždyť jsi ho ze všech stran ohradil a jeho dílu zehnáš... Ale jen na něj vztáhní ruku a vem mu to, co má, hned ti bude zlořečit..." Bůh byl svým odpůrcem přitlačen k tomu, co nás v obraze světa tak často mate – že dobrí věřící lidé jsou vyšvábeni někdy tvrdým ranám "osudu". Právě proto, aby Bůh usvědčil satana ze lži, vydává Joba do jeho rukou.

Job postupně ztrácí majetek, děti i zdraví. Zůstává mu jen možnost, aby k tomu všemu mohl vyjádřit svůj postoj. A on ho vyjadřuje: "Zdali bu-

Kristus mi vyřešil problém zla

Ve dnech stáří vzpomínám na léta dětství, kdy jsem byl šťastný v rodinném kruhu s otcem, matkou a bratry. Zde jsem se učil poznávat dobro a krásno. Maminka mne uměla nadchnout pro krásu růží, karafiátů a bělostných lilií, které na naší zahradě s láskou pěstovala. Učila mne těšit se z jejich vůně, umět si pochutnat na ovoci a zelenině. Nezapomenutelné jsou pro mne dny, kdy jsem s ní v horách sbíral voňavé borůvky, ostružiny a maliny.

Rodiče nám vyprávěli o Boží lásce, moci a moudrosti, která se projevila v přírodě. Otec mi za jasné noci ukazoval nádheru hvězd. Přitom mi citoval slova žalmisty: "Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou." (Ž 19,2)

Babička mne učila rádotrat se z právě narozených telátek, z kraviček, které jsem pásával, z kohoutího kokrháni, z holoubků, ze skřivánka hnězdícího na zemi, ale vznášejícího se při zpěvu výš a výše, z vlaštoviček, které si udělaly hnězdo pod doškovou střechou babiččiny chalupy.

Rodiče a příkladní učitelé ve škole mne zároveň učili mít zálibu v krásných vlastnostech – poctivosti, upřímnosti, pracovitosti a hlavně v lásce k Bohu a k lidem. Svět mi připadal tak krásný a lidé tak dobrí! Dle vzoru rodičů a babičky jsem je měl všechny rád a důvěroval jsem jim.

Avšak brzy jsem poznal také smutek a zlo. Nesmírný žal jsem pocítil ve svém malém srdeci, když mne jednoho dne sousedovy děti přivedly do pokoje potaženého černým suknem, kde v postříbřené rakvi ležela mladá matka. Když mně řekli, že ji brzo spustí do země a že ji zasypou hlinou, poprvé jsem se setkal s problémem smrti. Později jsem v životě nejednou zakusil lidskou zlobu a prožil zklamání. Přesvědčil jsem se také o své vlastní hříšnosti. V době války jsem se v Německu spolu s jinými českými kamarády chvěl při bombardování a třásl se při výslechích na gestapu. V době čtyřiceti let ateismu u nás jsem na sobě zakusil, co je lidská zvůle, násilí a posměch.

Jako mladý muž jsem si

často kládal otázku, kde je původ zla a proč mu Bůh nezabránil hned na počátku. Při svém nemoudrému uvažování jsem se octl před jakousi propasti beznaděje a cítil jsem, že bych mohl začít pochybovat o dobru vůbec. A tu jsem se svěřil svému vzácnému staršímu příteli, učiteli bible. Ten měl pro mě pochopení. Nikdy nezapomenu na den, kdy poslal mou důvěru v Boha tak, že se již z ní raduji čtyřiačtyřicet let. Citoval mi slova E. G. Whiteové: "Bůh není žádným způsobem zodpovědný za vznik hříchu. Jeho vláda nevykázala nedostatky, které by daly příčinu ke vzniku vztopy. Hřích je větelec, pro jehož přítomnost není možno udat důvod."

Když satan zneužil svých darů a svedl lidi na cestu vztopy proti Bohu, Bůh nemlčel. Do našeho světa hříchu přišel v osobě Ježíše Krista. Zatím co se satan povýšil, on se ponížil. Satan byl neposlušný a přinesl zmatek. Kristus byl poslušný až do smrti na kříži a vnesl do našeho nitra pokoj. Satan používá lsti a podvodu; Kristus je "cesta, pravda i život". Satan

je příčinou smrti a krveprolévání; Ježíš volá: "Já jsem vzkříšení i život!" (Jan 11,25)

Když mi ten můj přítel postavil vedle satana Ježíše Krista, rozhodl jsem se postavit na stranu Krista. On mi vyřešil problém zla. Jemu důvěřuji, a proto se svým životem snažím o rozšíření zprávy o jeho vítězství. – Dnes jako starý člověk mám v srdci stejně radosný pohled na svět, jaký měli moji rodiče. Nezahrožkám jsem a zůstávám křesťanským optimistou.

Ježíš mi ukázal charakter Boha lásky. On mi proměňuje smutek v radost, smrt dražých ve slavné vzkříšení. On je odpověď na nejpálivější otázky života. "Všecko mohu v Kristu, který mi dává silu." (Fil 4,13) Díky bible mám před sebou radostnou perspektivu, že ten spravedlivý a dobrý Kristus přijde jako Král králů a Pán pánu. Až Ježíš přijde se svým královstvím, vysvětlí nám také temné záklidly zla. Už dnes mě však ujišťuje o tom, že se nemusíme nechat zlem zamlomyslnět, ale že mohu spolehat na Ježíšovu moc, která zlo už brzy zničí úplně. □

Náš svět a my v něm

Ziji v Mnichově. Je již půlnoc, když se vracím domů. Slyším zvonit kostelní zvony, datum na mých hodinkách se změnilo ze 16. na 17. ledna 1991. Většina neonových reklam pohasla. Do očí mi silně zasvítily laserové dělo, jehož paprsky lehce protínají těžké okenní závěsy diskoklubu. Před jeho vchodem stojí skupinka loučících se mladých lidí, která nasedá do aut a odjíždí. Jsou ještě opojení hudbou, takže si ani nemohli všimnout na schodech sedícího muže se známou cedulkou: "Nemám peníze a kde spát." Jeho oči jsou zavřené a v čepici má pár marek. Větší "úspěch" má dívka na rohu ulice. Není k přehlédnutí a ani červené Porsche, které u ní zastavuje. Když jí mladý muž ochotně otevírá dveře, slyším z jeho autorádia známou písni Philla Collinse: "Něco se stalo na cestě do ráje". Po haslé náměstí protíná modré světlo policejního auta, které zastavuje u fontány. Když policistka otvírá zadní dveře automobilu, do kterého se snaží se svým kolegou posadit bezvládné tělo mladého muže, jenž je snad pod vlivem silné dávky nějaké drogy, slyším ještě závěr již zmíněné písni: "Něco se stalo na cestě do ráje". Ani si toho moc nevšímám. Tyto scénky se zde opakují snad denně. Je to tzv. všechní den života města. Zastavuje mne pán a přemlouvá mne, abych navštívil jeho hernu, kde prý určitě vyhraji mnoho peněz. Otrava. Dělá to vždy, když tudy procházím.

Pospíchám domů. Je zima a ráno musím v 6 hodin vstávat do práce. V dálí vidím rozsvícená světla nemocnice, kde asi na svět přichází nový

Skutečnosti nepřestanou existovat jen proto, že si jich nevšímáme.

Aldous Huxley

človíček nebo možná nějaký člověk právě v bolestech umírá. Běžná událost pro nemocniční personál? Snad. Ale určitě ne pro příbuzné. – V domě, který právě mísí, svítí plno lampiónů, jež se používají při pořádání večírku. Ze zahrady vystřeluje malý kluk rakety a dodává tmavé obloze slavnostní atmosféru.

Ještě projdu americkým sídlištěm a jsem doma, říkám si. Hm, to je divné. Doslova ve všech oknech se svítí. Nedokáži si to vysvětlit. Není zde zvykem, aby lidé nespali kvůli nějakému televiznímu filmu. Konečně jsem doma. Zapínám si automat na čaj, prohlížím poštu, zapínám televizi. Vidět detektivku od poloviny nemá smysl, sport mne nebabí, tenhle videoklip jsem již viděl. Další kanál vysílá koncert Bon Joviho. Uprostřed pódia je velká lidská lebka, v jejichž očních důlích jsou umístěny dva reflektory, které umocňují dojem – dívající se lebky na stotisícové obecenstvo. Je to spiritistické, a tak přepínám.

Někdy může mít člověk několik programů, a přece si nevybere. Sahám po nové videokasetě, když v tom vidím, že v televizi náhle přeruší film. Po chvíli ohlašují hlasatelé to, co sice každý očekával, ale čemu nevěřil. Začala tzv. "Showdown in the Gulf". Ano, pro televizní společnosti show a dobrý "kšeft", pro jiné strach a nálek. Vzpomínám, že včera na mne volal malý černoušek, ať mu kopnu do balónu, který se mu ke mně zakutálel. Rád pozorují děti, jak si hrají. Dnešní noc se spolu s maminkami modlí k Bohu, aby ochraňoval jejich taty ve válce. Po dlouhé době se zaplňují kostely lidmi, kteří se modlí celou noc. Éterem zní hit amerických studentů: "Všichni se modlíme za mír." Na obrazovce sleduji živé vysílání z Bagdádu. Najednou se všechno mění. Lidé si začínají klást vážné otázky týkající se života i smrti. Hrůzy, smrt a zlo jsou najednou naprostě reálné.

Ano. Píše se konec dvacátého století, které je ve znamení zábavy i pláče. V těch chvílích jsme zapomněli na zemětřesení v Asii, vichřice v Anglii, demonstrace v SSSR, Jugoslávii, převraty v afrických zemích, stávky ve východním Německu, finanční problémy východních států. Je toho moc. Jedna událost stihá

druhou, pro události dnešní zapomínáme na ty včerejší. Je možné, že až bude čtenář číst tyto řádky, krize v Perském zálivu bude dříve zapomenuta a vystrídána jinými důležitými událostmi. Mám někdy pocit, že i mezi politiky se někdy objevuje bezradnost nad událostmi, které se valí jedna za druhou. Vzpomínám na demonstrace koncem roku 1989 v Československu. Kolik ideálů a elánu měli lidé pro svůj budoucí život. A nyní... Mnozí jsou zklamáni nad politickým i duchovním vývojem. Četl jsem v novinách článek "Od socialismu k okultismu". – Mnohé současné události nás zahání do bezradnosti. Někteří se odreagovávají zábavou, jiní prací, některí začali právě navštěvovat spiritistické seance a hledají novou sítu pro život ve východních náboženstvích. Jak řešit problémy života? Je vůbec nějaké řešení? Nejsme jen hříčkou náhod? Má to nějaký smysl, lze tomu rozumět?

Ted' si uvědomuji, jak je pro mě důležité, že jsem poznal bibli, že mě rodiče seznámili se skutečným Bohem a jeho velkolepým plánem pro svět i pro můj osobní život. Je to úžasné, že znám řešení a vím, že se týká i mne. Uléhám s novým odhadláním žít dál podle jeho zásad, i když svět kolem myslí a žije jinak. □

Žít, či nežít?

Možná, že vám to připomíná podobnou otázku: "Být, či nebýt...?" William Shakespeare ji vložil ve své tragédii do úst dánskému princi Hamletovi. Před podobnými otázkami však dnes stojí miliardy lidí na celém světě, ne jako herci na divadelní scéně, ale jako součást skutečných tragédií života. Statistiky uvádějí, že téměř každý desátý člověk je ohrožen depresemi. Ovšem jen dvacet procent lidí je schopno se s životními stresy vypořádat bez vážnějšího onemocnění. Stresovým přetížením je tedy vážně postiženo osmdesát procent lidí. Žijeme v době, kdy stále více a více lidí je unaveno životem. V důsledku toho roste počet sebevražd i pokusů o sebevraždu. MUDr. Schneider uvádí, že ve světovém měřítku si denně bere život průměrně deset tisíc lidí. V bývalé SRN to bylo ročně třináct tisíc.

V této souvislosti je velmi aktuální názor několika politiků v OSN: "Po problému výživy, výchovy a lidských práv musí nyní vstoupit do popředí zájmu OSN otázka po smyslu života." – V čem vidíme smysl života? Většinou pokládáme za nejdůležitější mít vysoký životní standart, nejradiji bez dětí, abychom se s nimi o nic nemuseli dělit, sobecky zacházíme i se svými životními partnery, rádi bydlíme ve městech, kde je všechno po ruce – obchody, kultura i zábava; pro mladé je důležité nabýt co nejvyšší vzdělání.

To vše pokládáme pro život za potřebné a snažíme se toho dosáhnout. Srovnejme ovšem teď tyto hodnoty s analýzou lidí, kteří spáchali sebevraždu nebo se o ni aspoň jednou pokusili.

Studie jednoznačně ukažuje na to, že faktory, které podporují ztrátu smyslu života, skepsi a nakonec i sebevražednost jsou tyto: bezdětnost, osamocenost, vysoká hustota obyvatel (velkoměsta), vysoký životní standard, také hospodářské krize, alkoholismus, rozvrácené rodiny a manželství (také dětství) a vyšší věk. Velmi pozoruhodné je, že na život si dobrovolně sahají daleko více studenti a lidé akademicky vzdělaní, velmi často básníci a umělci.

Na druhé straně je zřejmé, že sebevražednost je poměrně nízká u těch lidí, kteří žijí mimo města, pracují v zemědělství, mají dobré rodinné a manželské zázemí, mají více dětí, patří spíše k nižším sociálním vrstvám a jsou mladí. Na co bych chtěl zvlášť upozornit, je fakt, že všeobecně si váží života ti lidé, kteří jsou nábožensky založeni. V katolických zemích jako je Itálie, Španělsko, Portugalsko je sebevražednost relativně nízká. Kromě toho, že se tento jev téměř vůbec nevykazuje mezi muslimy, je zajímavé, že zřídka si pokusí vzít život židé, kteří jsou charakteristicki tím, že věří v Boží vedení v životě. Horší už je to mezi protestanty (to souvisí s protestantským individualismem, jeho kritickým

myšlením a sklonem k pochybovačnosti) a nejhorší mezi ateisty.

Co je tedy podstatné pro kladný vztah k životu? Možná, že si myslíte, že chci teď vyzvednout nějakou církevní příslušnost. Ne! Pro pevný smysl života není důležitá příslušnost k nějaké církvi, ale osobní a živý vztah s Bohem. Bez něho se člověk soustředí na sebe, a tím na svou nedostatečnost. Mnoho lidí dnes studuje, ale jejich

vědění je pouze odborné a nemá na osobní život takový vliv, jaký by vzdělání mělo mít. Ten, kdo se vzhlíží v majetku, si neuvědomuje, že samotný majetek skutečný život spíše ochuzuje. Je pozoruhodné, že v dobách krize a války sebevražednost vždy poklesla. Tak tomu bylo i po dobu druhé světové války. Sotva však válka skončila, počet sebevražd opět stoupal. Moderní člověk se dostává do stavu, kdy popírá štěstí, přestává věřit v budoucnost.

T. G. Masaryk řekl: "Chce-li kdo odstranit sebevražednost, musí v lidech rozvinout schopnost propracovat myšlenky a city, musí jim vstípit sílu a energii, dát jim mravní oporu... Téměř všichni teoretikové snáší se odstraniti zlo moderní společnosti hospodářskými a politickými reformami. Všeobecná pozornost jest výlučně na tyto pokusy obrácena a také se od nich všeobecně mnoho

očekává; já však nedovedu mít tuto naději. Politické a hospodářské poměry toho kterého národa jsou jenom zevní stránkou vnitřního života duševního..." A nakonec také dodává: "Často zdají se mi pokusy a spory našich parlamentářů, politiků a národních hospodářů hodně malichernými a jalovými; rozhodně nezachrání společnost... Něco práva a peněz více nebo méně neodstraní pesimistickou omrzlost života."

Jako lidé potřebujeme obrátit svou pozornost na něco, co je mimo nás. Měli bychom vyjít ze sebe, opustit svou beznaději a chropit se toho, který nás přesahuje a může nás povzvednout. Vždyť jak pravdivá je učencova myšlenka, že vždy musíme na něčem viset nebo na někom záviset! Na nás záleží, zda to bude hřebík (také objekt!), anebo Bůh.

deme jen dobré přijímat od Boha, a zlé ne?" "Kdyby mne i zabil, proč bych v něho nedoufal?" (Job 13,15) Tak byl satan poražen. I v utrpení se Job držel Boha a sloužil mu. Obhájil Boha, ukázal, že stvořená bytost může svého Tvůrce milovat ne proto, co jí dává, ale čím pro ni je - Stvořitelem.

Job byl jen malým příkladem a předzvěstí toho, který měl přijít a celý ten velký spor dějin rozhodnout. V dějinách světa přichází okamžik, kdy Pán dějin se podíval na své hodiny a řekl: "Je čas k hlavní akci." O tom čteme: "Když přišla plnost času, poslal Bůh svého Syna..." (Gal 4,4) Tento Boží Syn - Ježíš Kristus - měl demonstrovat před celým vesmírem, jaký Bůh je. Nejen že existuje, ale - že své stvoření velice miluje. To je láska. Svedený, do vzpoury proti svému

Tvůrci zatažený člověk měl zemřít - být zničen na věky. Porušil zákon. Vydatel zákona nemá důvod zákon měnit, zákon je totiž spravedlivý a dobrý. Problémem je člověk. Napadne nás tedy: zničit člověka.

Bible nám ale přináší úžasné poselství. Bůh nás má rád - i přes to všechno, co se stalo. Tak nás miluje, že posílá svého Syna, aby každý, kdo v něho uvěří, měl věčný život. (Jan 3,16)

Tam za Jeruzalémem - na místě zvaném "místo lebek", protože se tam povalovaly kosti popravených, probili římskí vojáci ruce Ježíše Krista hřeby a jeho tělo tak upevnili na kříž. Neumírá za své viny nebo své přesvědčení jako nějaký zločinec nebo mučedník, ale umírá za každého z nás. Zákonodárce umírá za přestupníka zákona. Celý vesmír žasne: Hle, Stvo-

řitel umírá za své stvoření! Ježíš na kříži je poslední a definitivní Boží odpověď na satanova obvinění, že je vůči svému stvoření tvrdý.

Jedna zoufalá matka, které zahynul syn při autonehodě, se s pláčem a výčitkou ptala duchovního: "Kde byl Bůh, když se můj syn s autem zřítil ze srázu?" Odpověď zněla: "Byl tam, kde byl, když mu tady na zemi zabili Jeho Syna."

Skrze Kristovu oběť na kříži se Stvořitel ztotožnil s bolestí svého stvoření, do kterého ho zavlekli ten padlý zloduch. Kristus na kříži neumíral jen místo člověka, ale za celý vesmír. Golgotský kříž bude již navždy chránit vesmír před novou vzpourou proti Bohu. Celý vesmír již od prvního úderu kladiva, kterým římský voják přibíjel Ježíšovo tělo na dřevo kříže, ví, že Bůh je láska. Miluje ty,

které stvořil: "V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna..." (1 Jan 4,9)

Ještě jsme zde na zemi, kde musíme snášet následky Luciferovy vzpoury. Ještě zde působí. Je to však již demaskovaný nepřítel, odsouzený k zániku. "Ví, že mu zbývá již málo času..." (Zj 12,12)

Dnes každý z nás může stát v tomto kosmickém zápasu na té správné straně. Co je dobro a co zlo - to se již plně projevilo. Kdo uvěří v Ježíše Krista, staví se na stranu spravedlnosti, pravdy a vítězství.

Bliží se den, kdy ten, který zemřel, ale vstal z mrtvých, definitivně zničí původce hříchu, bolesti a smrti. V celém vesmíru i na našem zemi zavládne pokoj. Nebude bolesti, nemoci a smrti. Splní se naděje a touha všech věků.

- Víte, co je to společnost Prameny zdraví?
- Víte, jaký je program a cíl této společnosti?
- Víte, co je to Country Life?
- Víte, co si můžete koupit v Melantrichově ulici?

Z programu společnosti Prameny zdraví

Československá společnost Prameny zdraví vznikla z touhy skupiny křesťanů sloužit svým spoluobčanům v oblasti zdraví - po stránce tělesné, duševní, duchovní a sociální. Společnost bude zřizovat střediska zdravého životního stylu jak v městském prostředí, tak na venkově, kde formou osvěty, praktickými radami a službami chce přispět ke zlepšení zdraví.

Společnost Prameny zdraví se tedy zabývá propagací úplného zdraví člověka a vytvářením podmínek, které by výchovou, prevencí, osvětovou činností a poskytovanými službami naplnily zdravotní zásady vycházející z bible.

Společnost proto bude zřizovat střediska zdravého životního stylu jako svá hospodářská zařízení, bude spolupracovat s podniky, družstvy i jednotlivci na vytváření podmínek k produkci ekologicky čistých potravin a přírodních produktů. Bude spo-

lupracovat se zdravotnictvím, školami, příslušnými ministerstvy i sdělovacími prostředky a podporovat stejně nebo podobně zaměřené projekty.

Clenem společnosti se může stát každý občan souhlasící se stanovami a připravený plnit její úkoly. Nejvyšším orgánem je správní rada, výkonným orgánem je výbor společnosti v čele s prezidentem.

První středisko se buduje v Praze a mělo by zahrnovat následující program:

- vegetariánskou jídelnu a restauraci s bezbariérovým provozem,

- čajovnu s bylinnými čaji a nealkoholickými nápoji včetně rychlého občerstvení,

- obchod s ekologicky čistými přírodními produkty, potravinami, kosmetikou, zdravotní a křesťanskou literaturou.

- poradenskou činnost lékaře a psychologa s malým relaxačním střediskem,

- přednáškovou osvětovou činnost zaměřenou na propagaci komplexní zdravé životosprávy, pomoc v překonání závislosti na tabáku, alkoholu a drogách, přednášky o mezikulturních vztazích, výchově a duševní hygieně,

- praktické kurzy zdravého vaření, zvládnutí stresu a nadíváhy,

- malou galerii výtvarného umění se specifickým programem, kulturní a hudební pořady.

Středisko na venkově poblíž Prahy by mělo zahrnovat:

- ekologickou farmu,

- relaxační a rehabilitační středisko užívající jednoduché přírodní léčebné prostředky při regeneračních pobytach,

- školící středisko pro ty, kteří se budou zapojovat do dal-

šího rozvoje tohoto programu na území ČSFR.

Součástí programu je též vytvoření dodavatelsko-zásobovatelské sítě s přírodními produkty - jak tuzemskými, tak z dovozu. Kontrola kvality těchto produktů bude zajištěna laboratořemi s mezinárodními atesty.

Uvedený program bude realizován v úzké spolupráci s francouzskou společností Country Life Paris, která předává své zkušenosti, školí pracovníky, poskytuje základní investice. Zisky z provozu budou sloužit k financování nevýdělečných odvětví a k dalšímu rozvoji společnosti Prameny zdraví. Program byl již zaveden např. v Paříži, Marseille, Londýně, New Yorku, Los Angeles, Osace a jsou připravovány projekty v Recku, Itálii, SSSR, v Polsku, Indii a v dalších zemích.

všem začínajícím. Jde nejen o koordinaci práce, ale především o finanční pomoc. Také případné naše výnosy budou opět použity pro rozvoj této sí-

vat se tomuto zdravotnímu programu?

To rozhodnutí padlo vlastně v březnu 1990, když mne bratr Beranger vzal s sebou do USA na seminář vedoucích hnutí Country Life na celém světě. Když jsem zjistil, jak to funguje ve světě, jaké to má zázemí a jaké jsou cíle toho hnutí – tehdy jsem se rozhodl.

Co si od tohoto druhu práce slibujete a jaké cíle jste si předsevzali?

Smyslem naší práce je vlastně realizovat jinou formou hlásání evangelia. Jsme přesvědčeni, že zdravotní misie muže a má být pravou rukou šíření Kristova poselství. Jde nám o získání kontaktu s lidmi. Věřím, že lidé se mohou s Kristem setkat také prostřednictvím této práce.

Slyšel jsem, že nescházelo mnoho a první objekt Country Life byl otevřen v Bratislavě. Je to pravda?

Jíž v lednu 1990 jsme byli v Bratislavě a jednali jsme s VPN, která nám nabídla své prostory. Z naší strany jsme vytyčili podmínky, VPN souhlasila. Později však došlo k jinému řešení.

Můžeš mi říci, jak jste hledali prostory v Praze, jak jste postupovali a kdy jste našli objekt v Melantrichově ulici?

V lednu 1990 jsme si vytyčili cíl – najít prostory v centru Prahy. Modlili jsme se za to a hledali jsme. Objekt, ve kterém je dnes naše středisko, jsem nakonec objevil na velikonoční pondělí minulého roku.

tě v celé Evropě.

Navazujete tedy na zahraniční organizaci, nebo máte i určité domácí kořeny a dědictví, ke kterému se hlásíte?

Navazujeme na Country Life, ale vlastně také na domácí práci, na program, který u nás existoval již za první republiky. V minulé době jsme u nás tu toto oblast zanedbávali. Poslední vegetářská restaurace

ležitějším okamžikem byl zřejmě kongres adventistické mládeže v Barceloně v roce 1989. Tam jsem se setkal s Bernardem Berangerem, který mě pro věc nadchl. Bratr pak přijel do Československa a představil nám v Praze svůj program.

Pokud vám, založil jsi jako výtvarný fotograf svou Obrazovou křesťanskou agenturu, kterou jsi chtěl sloužit svým bližním v oboru, v němž jsi vysokoškolsky vzdělán a dosáhl jsi zajímavých úspěchů. Zřejmě rozhodování pro novou životní orientaci nebylo lehké. Kdy jsi se konkrétně rozhodl vzdát se cestý profesionálního fotografa a věno-

dem formou určitých programů změnit životní styl, a tím získat lepší zdraví. Společnost vznikla již před mnoha lety a rozšířila se po celém světě. Vždyšlo o to pomoci lidem zdravě žít – žít podle zásad bible. Nový styl práce se datuje od roku 1984 a je spojen se společností Country Life Paříž a jménem Bernarda Berangera. Tím novým je především snaha mnohem více se přiblížit modernímu člověku. Z Paříže se hnutí rozšířilo do Marseille, Londýna a dále po Evropě.

Můžeš nám něco povědět o tom, co je to Country Life Evropa a jakou má funkci?

Country Life Evropa je zařízení organizace, sdružující všechny Country Life po celé Evropě. Její funkcí je pomáhat

Pověz nám, jak jste na myšlenku založit něco takového v Praze – jako je Country Life – přišli?

Něco podobného ve mně dřímal již asi 15 let. Chtěl jsem dokonce studovat medicínu, abych mohl v oblasti zdraví prakticky lidem pomáhat. V roce 1983 jsem se poprvé setkal se skupinou lidí v Paříži, kteří chtěli něco takového rozjet. O pařížském Country Life jsem se doslechl v roce 1987 a živě jsem se o to zajímal. Nejdů-

Kde se vlastně vaše provozovna nachází a komu patří dům?

Adresa je: Country Life, Praha 1 – Staré Město, Melantrichova 15 (tel. 22 53 78). Když půjdete z Mušku na Staroměstské náměstí, nelze naši provozovnu minout. Dům patří Bytovému podniku a o prostory se budeme dělit s Lidovými novinami, které mají v nájmu 420 m² (a bude zde jejich inzerce a později z protější ulice knihkupectví), my máme pronajato 650 m². Jde o tzv. Táulfův dům a je jedním z nejjazijavějších domů pražského historického jádra. Zajímavý je také tím, že zde přenocoval známý zimní král – protestantský panovník na českém trůnu – Fridrich Falcký.

Jaké máte představy o své službě v Praze?

Naše středisko Country Life je opravdu ve středu města. Chceme lidi oslovit posestvím o zdravém životním stylu. Lidé se zřejmě budou vždy zajímat o své zdraví. Půjdou kolem a přijdou se podívat. Naše provozovna je v místě, kudy projde nejen mnoho domácích, ale také mnoho cizinců. Věříme, že Country Life bude mít i mezinárodní význam.

Když jde o podnikání, jde vždy také o peníze. Jak to bude prakticky vypadat v této oblasti?

Významnou pomoc pro rozjezd organizace poskytla Country Life Evropa. Oni také budou investice kontrolovat.

Dále jsme museli přijmout půjčky, a to i ze zahraničí. Otevřeli jsme první středisko a věříme, že začne vydělávat a my budeme moci budovat další části objektu a také splácat půjčky. Chci zdůraznit, že Country Life není výdělečný podnik. Veškeré zisky půjdou opět na rozvoj činnosti Country Life – budování filiálk a na osvětovou činnost, evangelizační programy, publikaci a charitativní činnost.

Co vlastně provozujete? Jaký máte sortiment? Co si můžeme u vás koupit?

V současnosti jsme střediskem rychlého občerstvení s prodejnou, kde máte asi 100 položek potravin racionalní výživy a prostředků prevence, aromaterapie, biokosmetiky.

Nabízíme např. různé druhy obilovin, luštěnin, celozrnné kaše, oleje z prvního lisování za studena (7 druhů),

sojové mléko, sušené ovoce, plody (ořechy), mořskou sůl (4 druhy), ochucovadla – přírodní koření, ovocné šťávy, sušené drozdí. Do budoucnosti se chceme zaměřit na biopotraviny – jejich pěstování, výrobu, skladování (bez chemické konzervace). Protože ještě není v Československu vybudován mezinárodně uznávaný kontrolní systém, zatím tyto potraviny dovážíme. Dále nabízíme biokosmetiku, paramedikální výrobky, výrobky preventivní péče, ekologické čisticí prostředky, duchovní literaturu i literaturu o zdravé výživě a zdravém životním stylu.

Co je to biokosmetika?

Jedná se o přípravky z přírodních esencí, sloužící k pročišťování dýchacích cest, jako pomoc při alergích, pro astma-

tiky, urychlující zacelování ran, k masáži svalů, nohou atd.

Co doporučíš zájemcům, kteří vás přijdou navštívit?

Vynikající věcí je bujónové ochucovadlo Würzel. Je to ochucovadlo do polévek a omáček a vyrábí je adventistická firma Bruno Fischer. Také chci doporučit různé výrobky ze sóji – sójové maso, ale zvl. sójové pudinky bio a sójové mléko.

Vím, že budete budovat dál. Můžeš nám o tom něco říct?

Především bude v prvním patře vybudována restaurace o 150 místech. Bude to vegánská restaurace se samoobslužným provozem, jak se u nás říká, kterou bychom chtěli otevřít během příštího roku. Ve večerních hodinách bude tento prostor sloužit k přednáškám, kursum a různým setkáním. V přízemí vznikne čajovna s bylinky, čaj, nový obchod a rychlé občerstvení. Byli bychom rádi, aby časem také vznikl obchod pomůcek pro zdravou výživu (kde by se např. prodávaly mlýnky na obilí, filtry na vodu atd.). Samozřejmě počítáme s tím, že jak nyní tak později budeme nabízet vhodnou literaturu, především zdravotní a křesťanskou.

Vaše společnost se jmenuje Prameny zdraví, jedna hospodářská jednotka Country Life, máte ještě nějakou jinou hospodářskou jednotku?

Máme a jmenuje se jako celá naše společnost – Prameny zdraví. Jde o velkoobchod se zdravými potravinami. Protože neexistovalo zásobování tímto zbožím, bylo nezbytné, abychom si nejprve vytvořili systém, jak budeme zajišťovat zásobování, aby třeba neležela na Country Life. Hospodářská jednotka Prameny zdraví je velkoobchod zásobující přednostně Country Life, který však současně (vzhledem k tomu, že nakupuje ve velkém množství, a tedy může dosáhnout úměrných cen) bude sloužit filiálním podnikům a všem, kteří otevírají prodejny racionalní výživy nebo chtějí o tyto produkty rozšířit svůj prodej. Adresa je: PRAMENY ZDRAVÍ, Koleje a Menzy VŠZ, Kolej Jih – Kamýcká ulice, 165 21 Praha 6 – Suchdol.

Můžeš nám ještě něco povídět o vám připravo-

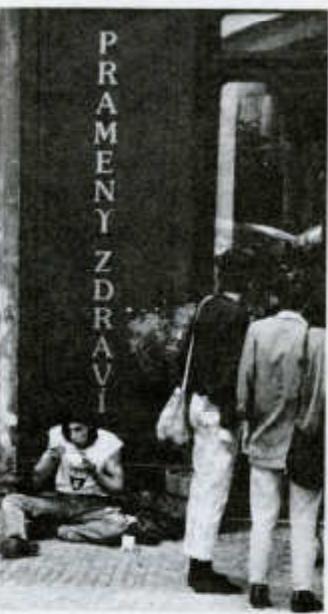
vaném středisku na venkově?

Člověk se dokáže mnohem více odreagovat, uvolnit, odpocínout si ve venkovském prostředí, na čerstvém vzduchu, uprostřed přírody. Proto plánujeme zřízení takového střediska na venkově, kde budeme praktikovat léčebné pobyt. Podle našich zahraničních zkušeností je o pobytu v těchto střediscích velký zájem. Toto regenerační a školící středisko bude současně samozásobující základnou, kde se bude zajišťovat pěstování některých zdravých potravin.

Domnívám se, že jste se dozvěděli řadu zajímavých a důležitých informací, které nám pomohly k tomu, abychom si udělali obraz o vaší práci. Máš nějaké přání na závěr, něco, co chceš sdělit našim čtenářům?

Přejeme si, aby naše práce, pokud jde o nabídku, přispěla k obohacení sortimentu, ale především k rozmnovení zdravé konzumentů. Pokud jde o budoucnost, chci říct, že jakmile otevřeme kompletní středisko v Praze, nezůstaneme jen u toho, ale chceme i jiným pomoci při zřizování takových středisek v naší vlasti. A první kroky k tomu jsme udělali už tím, že jsme zřídili velkoobchod.

Děkuji Ti za rozhovor. Chci Tobě, vám všem v Country Life i celé společnosti Prameny zdraví popřát za naši redakci i za všechny, kteří vám fandí, každenní radost z práce, která je službou bližním, a proto také Bohu.

Otázky kládli Luděk Svrček

Otec zapomíná

Poslyš, synáčku: Chtěl bych ti něco říct, zatímco spíš s ručkou pod tváříčkou a se splhlými plavými kučerami na vlnkém čele. Vkradl jsem se do tvého

Kdo byl milován, zapomněl. Vzpomínky mají jen ti, kdo milovali.

Dušan Radovič

pokojíku. Zrovna před chvílkou, když jsem četl v pracovně noviny, mne zalila vlna výčitek svědomí. Proto jsem přišel zkroušeně ke tvé postýlce.

Myslím si, synáčku, tohle: Byl jsem na tebe nevlídný. Vyčinil jsem ti, protože sis jen tak otřel mokrým ručníkem obličej, když ses ráno strojil do školy. Pustil jsem se do tebe, že sis nevyčistil oblev. Vykríkl jsem zlostně, když ti něco upadlo. I při snídani jsem na tobě našel chyby: že kazíš věci, že hltáš jídlo, že se opíráš lokty o stůl, že si mažeš tlustě máslem chléb. A když sis šel hrát, a já jsem odcházel na dráhu, obrátil ses, zamával na mne a zavolal: "Ahoj, taťko!", ale já se zamračil a napomenul tě: "Nehrb se tolik!"

A k večeru jsem začal znova. Když jsem šel domů,

přistihl jsem tě, že klečíš a hraješ si kuličky. Na punčocháčích jsi měl díry. Zahánil jsem tě před kamarády a poručil jsem ti, abys šel domů přede mnou. Oblečení je drahé, a kdybys je měl kupovat, dal by sis na ně lepší pozor! Tak se k tobě choval vlastní otec!

Pamatuješ, jak jsi potom vešel ostýchavě, s nejistým pohledem do pracovny. Vzhlédl jsem od knih rozmrzale, že mne vyrušuješ, a uviděl jsem tě stát nerozhozněně ve dveřích. Vyhrl jsem na tebe: "Co tu chceš?"

Neřekl jsi ani slovo, ale skokem jsi byl u mne, vzal mne kolem krku a líbal a tiskl jsi mne ručkama s vřelostí, kterou Bůh vložil do tvého srdce a kterou neochladila ani má nevšimavost. Potom jsi odhopkal po schodech.

Nuže, synku, za chvíliku poté mi noviny vyklouzly z ruky a přepadla mne hrozná úzkost. Čemu jsem si to jen navykł? Vidět jen samé chyby, kárat – tak jsem se ti odměňoval za to, že jsi malý hošk. Ne, že bych tě nemiloval, ne, ale požadoval jsem příliš mnoho na malém chlapci. Měřil jsem tě mírou svých let.

A zatím v tvé povaze je tolik dobraty, půvabu a o-

pravdovosti. Tvé srdce je jako ranní úsvit na horách. Projevil jsi to tím, jak ses samovolně ke mně rozběhl a políbil mne na dobrou noc. To mi postačilo. Přišel jsem ve tmě k tvému lůžku a zahanbeně u něho poklekl.

Je to jen chabé pokáñí. Vím, že bys nepochopil, kdybych ti to říkal ve dne. Ale zítra ti budu opravdu tatkou, budu s tebou skotačit, budu se s tebou smát i s tebou plakat. Zatnu zuby, jen abych neřekl nic nevrlého. Budu si často opakovat: "Vždyť je to ještě dítě!"

Obávám se, že dosud jsem v tobě viděl dospělého člověka. Když však tě ted', synáčku, vidím skrčeného a unaveného na lůžku, poznávám, že jsi pouhé dítě. Včera tě ještě matka chovala v náručí, měl jsi hlavičku na jejím rameni. Žádal jsem od tebe příliš, přespříliš! □

Proč stárneme a nakonec i umíráme?
Můžeme proces stárnutí zpomalit, a tím prodloužit délku života?

Můžeme si prodloužit život?

Odborní lékaři, kteří se zabývají problémy stárnutí, nemají na tyto otázky jednoduché odpovědi. Přesto poukazují na to, že informací o pozadí stárnutí je stále více. Stárnutí chápou jako složitý proces, na který mají vliv četné soustavy organismu. Především hrají významnou roli změny v oblasti buňky. Změní-li se nebo naruší-li se funkce určitého množství buněk, dochází ke stárnutí a nakonec ke smrti.

Podle některých teorií jsou tyto změny podmíněny samotným "genetickým programem". U starších lidí probíhá tento program rychleji než u mladých.

Jiné teorie vycházejí z toho, že během života dochá-

zí k postupnému poškozování našeho organismu – bud' přirozeným "opotřebováním" nebo vlivem různých škodlivých látek, které vdechujeme, přijímáme v potravě nebo které vznikají přirozenými procesy v těle. Je pochopitelné, že zastánci této teorie nám slibují delší život, když vliv těchto různých škodlivin co nejvíce omezíme. Někteří dokonce nabízejí "léčbu proti stárnutí", ale ta mezi seriózními odborníky nemá žádnou podporu.

Jedna teorie říká, že proces stárnutí je podmíněn tzv. "volnými radikály". Jedná se o přirozené chemické látky, které se tvoří u všech živočichů, kteří spotřebovávají kyslík. Tyto látky se pohybují uvnitř tělesných buněk, po-

škozují jejich blány a ničí v buňkách životně důležité bílkoviny, tuky a desoxyribo-nukleové kyseliny (DNK) jako nosiče genetických informací v chromozomech buňčného jádra, které jsou důležité pro látkovou výměnu a prvky pro dědičnost.

Jako protiobranu organismus mobilizuje tzv. antioxydancie, látky, které ve velké míře ničí škodlivý účinek volných radikálů. Některé antioxydance jako např. SODC (superoxidditismutáza) si tělo vytváří samo, zatímco jiné – např. vitamíny E a C, provi-

sy na malých zvířatech ukázaly, že tímto způsobem se délka života skutečně zvyšuje. Schází však vědecké důkazy pro to, že redukce přímu potravy o třetinu nebo o polovinu má stejně účinky i na člověka.

Všeobecně odborníci poukazují na to, že podobné teorie neposkytují pro delší život žádnou záruku.

Přesto existují prostředky a způsoby jak zlepšit naše výhledy na udržení zdraví a prodloužení života. Zde je několik doporučení geronto-

tamín A a některé minerály dostává tělo v potravě.

Můžeme si život prodloužit, když přijmeme tyto látky ve větším množství? Odborníci pro to nemají žádné vědecké důkazy. Některé z těchto antioxydancií mohou být ve větších dávkách pro organismus dokonce škodlivé.

Podle další teorie je stárnutí podmíněno rostoucím poškozováním DNA, která řídí veškerou činnost buněk. Anebo se proces stárnutí svádí na změny v hospodaření s hormony. Podle této teorie začíná stárnutí tehdy, když určitá vnitřní sekretická žláza přestává produkovat další hormony.

Další odborníci se soustředí na imunitní systém, který slouží obraně proti látkám, které jsou tělu cizí. U stárnoucích lidí dochází k poškozování tohoto systému, čímž dochází ke snížení obrany proti infekcím, bakteriím, různým virům a jiným mikroorganismům.

Nedávno byla navržena ještě jedna metoda pro prodloužení života tím, že se brzdí změny podmiňující stárnutí v oblasti imunního systému. Spočívá v tom, že se omezuje příjem potravy natolik, že tělesná váha se během několika let silně zredukuje. Poku-

logických odborníků:

- > Zdejte se kouření a alkoholu!
- > Dbejte na vyváženou stravu a svou váhu udržujte v rozumných mezech!
- > Pravidelně fyzicky pracujte!
- > Pravidelně se podrobujte lékařským prohlídkám a poradíte se s lékařem o vašich zdravotních potížích. Předepíšeli vám nějaké léky, pak se říďte jeho radami, jak je máte používat.
- > Pestujte kontakt s rodinnými příslušníky a přáteli (týká se předně starších osob).
- > Dopřejte si pravidelný odpočinek!
- > Pečujte o dostatečný spánek!
- > Zústaňte aktivně činní!
- > Nevystavujte se příliš slunci a chladu!
- > Pestujte kladný postoj k životu! Počítejte s dlouhým životem! Podle toho předem plánujte (možnost bydlení, finanční zajištění)!

Přeložil MUDr. Petr Židek

Kojenci

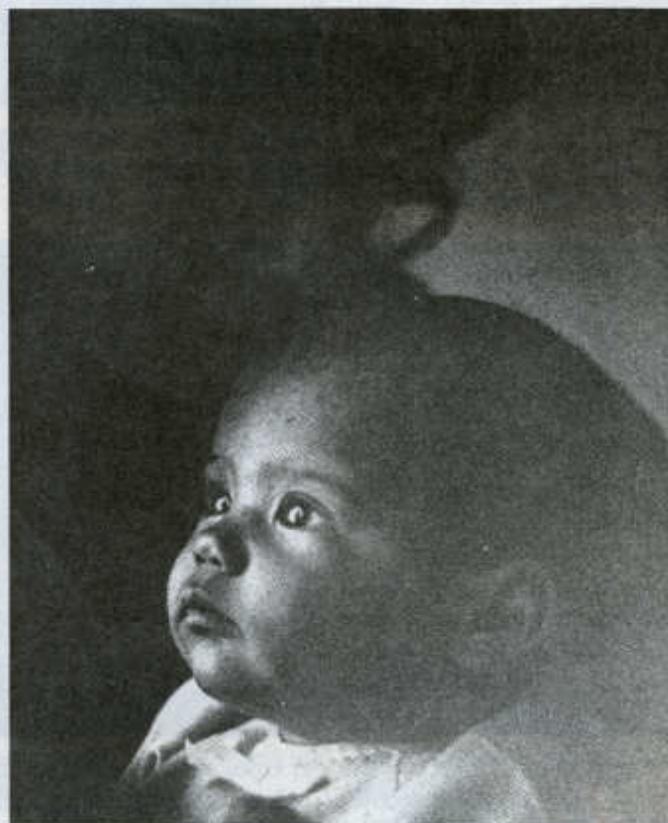
nesnášejí jazz a rock

Kojenci

Jeden japonský tým lékařů prokázal pomocí rozsáhlého experimentu to, co může ze své praxe potvrdit každá matka: Téměř všichni kojenci raději poslouchají ukolébavky než jazz a rock.

Čtyřicetiletý gynekolog Masahiro Asado z nemocnice Mindo nedaleko Osaky představil japonské společnosti porodních asistentů a gynekologů výsledky experimentu, který vedl. Jednalo se o to, že lékaři ozvučili prostory, kde leželo 26 křičících a 60 spících týdenních kojenců. 70 – 90% křičících dětí přestalo plakat a uklidnilo se, když uslyšeli Brahmsovu ukolébavku. Lékařům však výsledek nestačil. Křičící děti vystavili také hlasité jazzové a rockové hudbě a zjistili, že 80 – 90% z nich kříčelo dál. Když ukolébavku pustili spícím dětem, všechny spaly klidně dál. Když se ovšem dětem pustil jazz, vždy se ze 21 dětí 3 probudily a začaly plakat. Jakmile zazněla rocková hudba, probudila jedno ze 13 spících dětí, které začalo hned kříčet. To jsou fakta, která stojí za zamýšlení

D.K.

TEŘ DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM

Dnes už nám nikdo nelíčí svět i jeho budoucnost v růžových barvách. Dnes už se na růžovo natírají jenom tanky a portály cukráren. Asi je to dobré. I kdyby se o malování světa a jeho budoucnosti na růžovo někdo snažil, tak jak o to usilovali někteří mocní v minulosti, my, téměř dospělí, bychom jim nenaletěli. Víme o světě své. Každý

z nás se už setkal s kouskem nenávisti, s kupou sobectví, blátem zloby a závisti, s nepřijemnou sprchou pohrdání, lákem pokrytcovití i s tvrdými pěstmi surovosti.

Ano, je cosi zlého ve světě, co způsobuje bolest, smutek, hořkost i slzy. A nepomohou ani růžové portály cukráren, růžové tanky ani růžové sny. V čase bolesti nás se slzami bezmocnosti na řasách napadá nepřijemně naléhavá otázka: Proč?

Proč se lidé nenávidí? Proč si lidé závidí? Proč to na sebe

hraji? Proč si ubližují? Napadají nás i obecnější otázky: Proč jsou války? Proč je tolik násilí? Proč jsou syti a proč hladovi? Proč jsou stále ještě někde vládci a poddaní?

Ach, ty otázky. Sízy bezmocnosti však na řasách oschnou a lidé se vyhraní. Nás, téměř dospělé, to vyhranění i nějaká ta síza nejspíš ještě čeká. Jak si ale stojí dospělí? Ti už vyhranění?

Někteří po usušení slz mávou nad otázkami rukou. "Asi to tak musí být. Danost věcí," řeknou a jdou si po svém. Jiní vez-

Třepetá se na střeše Hradu a hlásá, méně srozumitelně, latinsky VERITAS VINCIT. Nemám téměř nic proti prezidentové vlajce a už vůbec nic proti našemu panu prezidentovi, ale nejsem si tak docela jist, zda nám všem přihlízejícím latinská slova na vlajce s naléhavostí připomenou, že "Pravda vítězí". Vím, vím, po desítkách vlajících český nápis pod lvem s hvězdíčkou asi k přemýšlení o pravdě mnoho lidí nepřivedl. Z Pražského hradu se spíš tenkrát ovládalo než vládlo a hodnota pravdy se ztrácela mezi hodnotami mnohem hmatatelnějšími.

Díky veselému třepetání prezidentské vlajky jsem při poslední prohlídce Hradu s přátele našel další slovo ke krátkému přemýšlení.

P... pravda

Slovo pravda bych zařadil mezi taková ta ušlechtilá a křehká slova, s nimiž se nakládá velmi obezřetně, šetrně a uváženě. Taková slova by se směla vyslovovat jen ve chvílích skutečně historických, osudových a používat je mohli jen lidé opravdu povolení, vzdělaní a mouční. Samozřejmě ušlechtilá slova by se směla objevit jen na těch nejúctyhodnějších znacích a znameních, zlatých erbech, štítech a ... ano, třeba i na prezidentských vlajkách.

Jenže... byla-li by pravda to, co jsem ted' o pravdě napsal, nebylo by pro slovo pravda v naší rubrice místo. Slibil jsem přece, že budu psát jen o slovech, která se objevují v řeči nás obyčejných, obyčejně myslících a obyčejnými starostmi zatížených lidí. Naštěstí, přestože ne všichni se můžeme žít přemýšlením o ušlechtilých a křehkých slovech, ne všichni máme tu čest bydlet v domech se zlatými erby v štítech a střechy našich paneláku zdobí daleko prozaičtější věci než prezidentská vlajka, slovo pravda se v naší řeči objevuje.

"Neříkala jsem vám to, paní? Já měla pravdu!" "To není pravda!" "A je to pravda!"

Každý máme tu svou "pravdu". Naše "pravdy" mají rozdílné přívlastky. Snad proto, aby bylo jasné, že jde skutečně o pravdu nejpravdivější – tu naši. A tak není divu, že nad těmi všemi "pravdami" si mnozí pochybovačně myjí ruce a jako kdysi Pilát Pontský říkají pro klid bloudícího svědomí: "Co je pravda?"

Vlastně, co je pravda?

Pravda není lež. Pravda nemusí být pravdou jen proto, že je považována za pravdu většinou. Lež se nestane pravdou, i kdyby byla za pravdu odsouhlasena celostátním referendem. Lež se nestane pravdou, i kdyby ji za pravdu vydávala já nevím kolik set let stará tradice a stala se pravdou téměř obecnou. Pravdu nelze usnášet, stejně jako ji nejde odsouhlasovat.

Co je pravda?

Poslední dva roky se hodně mluví o pravdě. Po letech systematického lhání chceme konečně znát pravdu. Jenže... Něco se zdá být v nepořádku s těmi pravdami, jež se honosí všelijakými přívlastky, přestože současně ujišťují o nestrannosti a nezájatosti. My, lidé na konci druhého tisíciletí, jsme to s tím skutečně poctivým hledáním pravdy vzdali. Nehledáme pravdu. Hledáme jen důkazy k obhájení své "pravdy". Jen pro svou "pravdu" jsme ochotní se hrdinně bít: "Tak, a vyhrál jsem. Já mám pravdu!" vydýchne si, když jsme toho druhého umluvili argumenty své vlastní "pravdy".

"Pravda vítězí!", hlásá nápis na veselé třepetavé prezidentské vlajce. Jde-li však v případě prezidentské vlajky o úryvek z Husova citátu, pak v něm schází jedno důležité slovo. Část Husova hesla zněla: "Pravda Páně vítězí!"

"Aha, také přívlastek!" slyším vykřiknout s uspokojením některé čtenáře. Dovolím si odpovědět na námitku moudrou větou: "Pravda, která se stává pouhým nezaujatým poznáváním věci, je vcelku k ničemu." Přívlastek tentokrát nevyjadřuje ani rodinnou, náboženskou či jinou příslušnost pravdy. Zdůrazňuje nejpodstatnější – život "v pravdě" (Jan 8,32). Je to paradoxní, ale autor hesla, přestože svůj život skončil na hranici, v síle toho, který je Pravda (Jan 14,6), zvítězil.

Co je pravda?

V životě nejde o to mít za každou cenu "svou pravdu", ale jde o to "pravdu činit" (Jan 3,21). Jde o to především pravdivě žít.

Jan Bárta

M TÉMĚŘ DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DO

mou do ruky "bouchačku" a jdou potratit násilí. Po svém. Zase násilím.

Jiní nemávou nad zemí rukou, ale "bouchačku" nechají rádeji doma. Pochopili, že proti zlu se musí bojovat jinak. Pochopili, že vliv zla má na zemi širší souvislosti. Jaké?

Hm. Jak to říct? A třeba takhle.

Byl Otec a Syn. Byla tma. Otcí i Synovi bylo ze tmy trochu smutno. Snad se cítili být osamělí. Ne, nebáli se, ale to vše – tma. Nic příjemného. Postavili proto ve tmě tisíce světel. Pro ně

to nebyl žádný problém. Už nebyla tma. Bylo světlo. Se světlem přišla radost. Syn chodil každý večer od lampy k lampě a světla rozsvěcoval. Nikdo neví kdy a jak se to stalo. Jedně lampé, té první, nejkrásnější, nejjasnější přišlo lito, že je jen lampa. Litost přešla v nespokojenosť a časem dokonce v nenávist. Lampa už nezářila. Čadila. Některé lampy čadící lampě přitakaly. Nespojenost bývá nakažlivá. Syn i Otec byli zase smutní. Lampy vyčistili, opravili. "Dáme lampám šanci," říkali si. Plamen

v lampách však čadil dál. Některé lampy, které dál jasně svítily do tmy, měly za to, že by se zkažené a čadící lampy měly co nejdříve zlikvidovat. Myslely to dobré, ale... Otec se Synem byli jiného názoru. Je snazší ničit než stavět, obnovovat a tvořit. Otec se Synem čekali. Likvidování a bourání nebyl jejich obor. Vypracovali projekt na nové osvětlení. S tmou se smířit nechtěli. Syn hlavní část projektu uskutečnil. Zbývaly ty čadící lampy.

Ted' bych měl svůj pokus o podobenství vysvětlit, ale nejsme

přece ve škole. Přemýšlení není na známky, a tak bez obav přemýšlejte a domýšlejte podobenství sami. Chci jen dodat, že světla sama od sebe mohou jen zhasnout. Nemohou se sama rozsvítit.

Tmu nelze potřít tmou a na svícení jsme my lidé krátki. Zbývá ještě jedna otázka: Co tedy s tou tmou? Ale vždyť jsem vám říkal: Na začátku byl Otec a Syn. Syn je zárukou, že budoucnost bude patřit nikoli tmě, nikoli růžovým barvám, ale světlu.

-jb-

Ideologie

Když Omar Kalif dobyl v 8. století Alexandrii, nechal zapálit světoznámou alexandrijskou knihovnu. V plamenech se ocitla díla Aristotelova, Pliniova i celá shromážděná moudrost a vědění starověku. Někteří z Kalifových rádců proti tomu protestovali, ale on odpověděl: "Bud' je v těch knihách to, co je v koránu – a pak jsou zbytečné, nebo je v nich to, co v koránu není – a pak jsou kacířské." To je ukázkový příklad ideologického myšlení.

– Ideologie znamená totik co návad k jednání. "Ideologie je nástroj pro pochopení a poznání skutečnosti," říkali marxisté. Jedno z jejich hesel nás ujíšlovalo: "Marxovo učení je mocné, protože je pravdivé."

– Ideologie slibuje vyřešení všech problémů světa.

– Skrytou funkcí ideologie je probudit vásně davu. Proto jsou hesla tak jednoduchá a úderná: "Proletáři všech zemí – spojte se!" "Nebude bohatých a chudých!"

– Ideologie neuvěřitelně a samozřejmě nepravidelně zjednoduší skutečnost. Avšak masy jsou nadšeny tím, jak jednoduchá je cesta do pozemského ráje.

– Ideologie jasně vymezuje, které myšlenky a činy je třeba považovat za pravdivé, a které za lež.

– Vyžaduje od svých přívrženců, aby jednali v přesně vymezeném rámci.

– Ideologie je nakonec to, čím jsou zdůvodňovány ekonomické, policejní a vojenské zásahy proti určitému lidem, skupinám i národům.

Následky vlády Ideologie

Na začátku od ní lidé čekají se slepou důvěrou vyče-

šení všech problémů – na konci jsou skrze ni ovládáni a zotročeni.

Totik teorie – a nyní praxe

Našim stoletím se přehnaly dvě velké ideologie. Obě po sobě zanechaly spoušť. "Nacismus a komunismus – zlotořílost citů a zlotořílost rozumu." (Petr Vopěnka, min. šk. ČSR, 1990)

Nacionální socialismus sliboval jednomu národu vládu nad celou zemi. Způsobil nesmírné utrpení miliónů lidských bytostí, a nakonec i vlastnímu národu, ze kterého vzešel. Jeho působení i následky jsou dostatečně známe.

O působení druhé ideologie v celé její šíři se teprve dovidáme.

Z každé ideologie ovšem někdo těží a má se dobré, dokud se následky neobrátí i proti němu.

Komunismus se tvářil vědecky a neustále foto slovo používal, aby nakonec vědě nejvice uškodil.

Příklad z genetiky

Ve dvacátých letech se znova objevila genetika. Morgan, Kores a Cermák rozpracovali to, co již v minulém století popsal augustiniánský mnich Mendel.

To však nezapadalo do rámce marxistické ideologie, která přijala Darwinovo učení o evoluci. Darwin zdůrazňoval především vliv prostředí, a ne dědičnost, jejíž zákon byly Mendelem objeveny později.

V SSSR byla genetika zavřena. Lysenko kritizoval velkého ruského vědce – genetika Vanillova, a naříkal ho z šíření buržoazní pavědy mendelismu – morganismu. Vanillov skončil v koncentračním táboře na Sibiři.

"Láska bližnímu zle neuční."

Rím 13,10

Ne ideologie, ale láska

Pole biologické vědy ovládl Lysenko a Lepešinská. Věřili, že úrodnost plodin či dojivost krav je možné zvýšit působením zvenčí. Ve skutečnosti je možné toho dosáhnout genetickým šlechtěním. Zemědělství Sovětského svazu utrpělo nezdůrné škody. Obili se musí dovážet, nedostatek masa je chronický. A to vše v zemi, která mohla být zásobárnou Evropy!

Kybernetika, vypracovaná Norbertem Wienerem, byla od marxistických ideologů v SSSR prohlášena za pavědu. Tato věda však položila základy k sestrojení počítačů, které ovládly průmyslovou výrobu konce našeho století. A tak jsou bývalé socialistické země rozděnou několika ideologů opožděny v elektronice za vyspělými zeměmi asi o 20 let.

Ve jménu ideologie byly celé tři generace lidí doslova ohlupovány, omezovány a mnozí byli likvidováni.

Scéna z ráje se opakuje. Podlehli našepťávání pokušitele: "Budeste jako bohové..." "A když se otevřely jejich oči, poznali, že jsou nazi."

Příklad z křesťanských dějin

Může se také křesťanství stát ideologií? Ano, může. A to tehdy, jestliže se z něho vytratí duch lásky a zůstane jen dogma.

"Je něco krásnějšího než pravda?" ptá se student teologie svého profesora. "Ano, dogma," odpovídá. To však byl pohled středověku. Pak ovšem hořely hranice s kacíři a byly organizovány křížové výpravy proti jinak smyslejícím.

"Kdo je to kacíř? Kacíř – to je ten, kdo smýšlí jinak než já," (St.Zweig, "Svědomí proti násilí")

Takové pojedí víry opět přineslo pronásledování, utrpení a smrt statisíců lidí.

Byl Ježíš ideolog?

Nebyl – i když před nás postavil ty nejvznešenější ideje, jaké lidstvo vlastní.

Ježíš nikdy nezjednodušoval skutečnost podle nějaké ideologie. Takový svět vytvořili farizeové.

Jan 9,2 – Slepý muž. Pro Židy to bylo jednoduché: "Mistr, tento zhřešíl, nebo jeho rodiče?" Ježíš však ukazuje, že původ choroby je mnohem složitější, a že bychom měli být opatrnější v posuzování lidí.

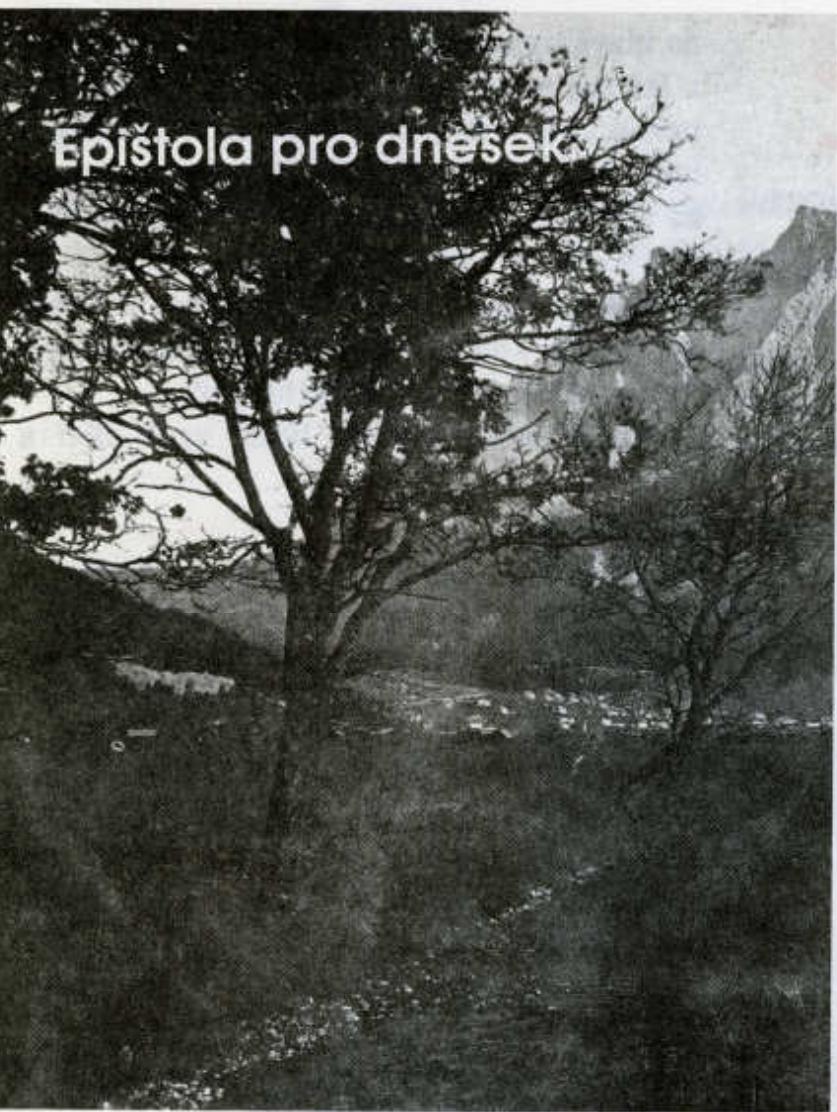
Jan 8,4 – Žena usvědčená z cizoložství. "Možíš nám takové kázel kamenovat? Ty, co pravíš? "Kdo je bez hřachu, hod' po ní první kamenem." – A ideologové se vytratili. Žena se drží Ježíše, který jí odpouští: "Jdi a nehřeš více."

Mat 12,1 – Učedníci jedli zrní z pole, kterým procházeli v sobotu. Ideologové volají: "Hle, porušují sobotu!" Ježíš odpovídá: "Sobota je pro člověka..." Neříkal, že nemají plnit určité Boží příkazy, ale že se z nich nemá vytratit vztah k člověku – láska. "To jste měli činit a to neapouštět..." (Mat 23,23)

Rozum, názory a učení se měří bibli. Srdce, duch – vztahem k blížnímu.

František z Assisi měl světek Janova evangelia. Tento světek však nezachoval ani pro muzeum ani jako relikvií, ale jednou ho prodal a peníze dal vdově na jídlo pro Ježíš děti. Měl v srdci ducha lásky – poselství evangelia.

Láska k Bohu, k lidem a k pravdě – zjevená v bibli – nás ochrání před tím, abychom se nestali nadšenci pro falešné ideologie a nakonec jejich otoky.

Epistola pro dnešek

Až dostaneš můj dopis, budeš už asi mít po dovolené. Věřím, že sis odpočinul, chodíš teď do práce s menším napětím a dokonce se na ni těšíš. Máš prostě trošku navrch nad všemi povinnostmi, cítíš dost sily k jejich zvládnutí. Život je přece jen hezký nebo alespoň únosný.

Pokud jsi měl možnost pobyt v přírodě a navíc bez společenských, přesně plánovaných akcí, pokud jsi mohl chvíli být sám sebou, nepřitačován k zemi termíny a nervozitou unavených lidí z měst, možná se ti zdá, že život není jen únosný a hezký, ale že má i smysl. Máš dokonce dojem, že – jak to příše hebrejský pěvec v prvním žalmu bible – nejsi lehká pleva, se kterou si vítr dělá, co chce, ale strom s kořeny, pevný, odolný a rosteš u tekoucích vod (Ž 1,3,4).

Růst u tekoucích vod. To znamená, že člověk není silný jednou provždy. Jako strom u vody přijímá vláhu. Nestací jedna dovolená, jeden zážitek, jedna duchovní zkušenosť. Je třeba být u vody pořád.

Máš teď po dovolené trošku smysl pro poezii? Tedy: co je vláhou pro duši? Lidský dotek, letní dešť, zimní vločka. Ano, to všechno ano, ale také naděje. Naděje, že bude z čeho pít, brát a žít. Tam, kde se člověku taková naděje vytratí – byť to bylo neoprávněné – hyne jako bez kyslíku. Naděje, že bude budoucnost, ta naděje drží člověka

při životě. Vědomí zítřka podmiňuje dnešek. Ta jistota, že voda poteče, že bude z čeho pít.

Je odvážné věřit a mít naději. Očekávat zítřek. Takové je křesťanské náboženství. Míří do budoucnosti. A ta naděje budoucnosti nejen ovlivňuje, ale přímo podmiňuje dnešek. Z této naděje vyrůstá biblická zvěst.

A tak lidé, kteří berou bibli vážně, podle Kristova slibu "čekají nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost" (2 Petr 3, 13). Není to zjednodušení a nezodpovědnost vůči dnešku, je to podmínka dneška.

Naše představa o budoucnosti a jí úměrná naděje zároveň určuje, jakou naději mohou mít naši nejbližší. Když nemáš naději ty sám, šíříš kolem sebe beznaději. Jinak to nejde. Je-li naděje jako kyslík, pak beznaděj je jedovatá jako vydýchaný, otrávený vzduch.

Naděje podmiňuje i tvou budoucnost – i tvůj dnešek. Prosím, vyber si naději, očekávaní něčeho. Ale počkej, než se na něco upneš, počkej Nadějí je více. Prohlédni si celou jejich nabídku: nabízejí ekologové (při všech neradostných konstatovaných zůstávají nesmírnými nadšenci), nabízejí politikové (někteří jsou čestní, neúnavní, odvážní), umělci (s krásným nadhledem i hlubokým chápáním smyslu věci), psychologové (kterí mají řadu seriózních zdůvodnění), agenti pojíšoven, podnikatelé s neuveditelnými nabídkami i ti, kteří nabízejí, co jim ani nepatří. Ale podvodníky určitě poznáš sám.

Nabízí také Kristus. Asi o něm nečteš poprvé. Prosím, prohlédni si, co nabízí. Pokud to vás, rozhodni se a vyber si. Jestliže Kristovu nabídku neznáš a teď neumíš nahlas říct, v čem vlastně spočívá, zjisti to. Je to důležitější než cokoli jiného. Nerozhoduj se pro žádnou z nadějí, dokud jsi nepoznal Kristovu nabídku. Pak se teprve rozhoduj, zda budeš plevou, kterou nese vítr, kam chce, nebo stromem u tekoucí vody. Stromem, který má svěží listy, pravidelně přináší ovoce a poskytuje stín. To vše umožňuje naděje. Naděje budoucnosti, darovaná Kristem.

Tvá dovolená byla odpočinkem, posílením (doufám). Malým zdrojem sily. Chtěla jsem ti připomenout, že to vše nevydrží nadlouho (zvlášť když budeš hazardovat se silami), že je třeba stálé, tekoucí vody – naděje budoucnosti.

Ale než si zase napišem, nabízím ti ještě malý dáreček – z pokladu českých básní:

*Když tě něco trápi,
když je smutnějí,
posaď se do trávy
k modré šalvěji.

Aspoň chvíli, aspoň chvíli
divej se jen na motýly.
Povídej si se šalvěji,
zas ti bude veselejí.*

Pavla

Maminka

Říkal sis už někdy, co všechno mamince uděláš, až budeš velký? Maminka by z toho měla určitě radost. Nemáme však jenom přemýšlet nebo říkat, co uděláme jednou později. Už dnes máme začít dělat tatínkovi a maminec radost. Tak totiž nejlépe dokážeme, že je máme rádi.

V těch deseti pravidlech, které dal Pán Bůh člověku, se v jednom říká: "Cti svého otce a matku, aby ses měl dobře na zemi." To je jako by Pán Bůh chtěl říct, že kdo má rád své rodiče, kdo je ctí, tomu Pán Bůh žehná, aby se měl v životě dobře.

Budu vám vyprávět o chlapci, který si jednou nectil svoji maminku. Ještě dnes se za to stydí, když si na to vzpomene.

Paní Pěničková bydlela se svými čtyřmi dětmi ve velkém činžáku. Neměla to lehké, protože byla vdova. Manžel jí zemřel před několika lety. Od té doby už děti povyrostly. Brzy ráno roznašela paní Pěničková noviny a odpoledne chodila uklízet kanceláře, aby vydělala tolik peněz, aby se mohla postarat o své děti. Její záda byla od práce trochu ohnutá a chůze unavená. Nejmladšímu chlapci bylo 9 let. Hodně maminec doma pomáhal. Ale jednou se za maminku styděl. Jenda šel domů ze školy se dvěma spolužáky. Když zašli za roh, uviděli jakousi ženu, která ztěžka táhla vozík s uhlím. "Podívejte se na tu bábu!" posmívali se kamarádi. "Kdopak si ještě dnes sám vozí uhlí? My si ho necháme přivézt!"

Jenda se začervenal. Vždyť ta žena s hubeným obličejem a velkým pestrým šátkem

na hlavě byla jeho maminka. Díval se jinam a šel dál se svými spolužáky. V srdci však neměl klid. Jestlipak slyšela, co říkali kamarádi? Jak je to ode mne ošklivé, že jsem se za maminku styděl, místo abych jí pomohl! Ráno říkala, že přiveze uhlí sama, aby ušetřila za dovoz a mohla nám za ty našetřené peníze koupit zimní boty. Takové myšlenky vřítily Jendovi stále hlavou.

Najednou se obrátil, běžel zpět ulicí a

začal maminec silně tlačit vozík. Maminka se neotočila. Tepřve když zůstali stát před domovními dveřmi, uviděl Jenda, jak maminec po tváři tečou slzy. Ted' se styděl Jenda ještě jednou, ale tentokrát sám za sebe, že maminec hned nepomohl.

"Ctit otce i matku" znamená mít je rád, poslouchat je a nestydět se za ně.

K. Špirná

Ještě jednou se vracíme k druhému číslu Znamení doby z tohoto roku, které svým zaměřením a otázkou po Bohu i naznačenými odpověďmi vyvolalo nezvyklou odevzdu. Přetiskujeme podstatnou část dopisu jedné čtenářky:

Milí přátelé a bratři v Kristu!

Známým podivuhodným řízením Božím se mi dostal do ruky váš časopis ZNAMENÍ DOBY, konkrétně jeho 2. letošní číslo. Velmi mne překvapil, a to jen pozitivně. Už jeho název je velmi výstížný. Ač jinak jsem žel člověk spíše kritický, který se teprve učí a cvičí objevovat ve všem to pozitívni a to špatné odpouštět a milosrdně přikrývat, nemusela jsem se tentokrát nijak krotit. Není co bych vytka. Nic nevkusného, fašeného, umělého, mělkého, zbytečného. Dokonce něco, s čím bych snad po stránce teologické nemohla souhlasit. Patřím totiž do katolické církve. Mám z toho velkou radost a mám velikou důvěru, že znamením doby je jednota a láska.

Váš časopis má opravdu vysokou úroveň, jeho články jsou pravdivé a hluboké, také po grafické stránce to platí. Opravdu všechny články jsem se zájmem přečetla a některé četla i jiným (Jaký Bůh ovládá rock? – zde se mi líbila jasnost a odvaha, s níž byl problém předestřen, je dobré se vyjadřovat a přispívat k poznání v takových zásadních otázkách – a potom Největší důkaz Boží existence – zkušenosť s panákem, která je velmi silná svou autentičností a pravdivostí – Bohu díky za ně). Také se mi velmi líbil např. rozhovor s Janem Bártem, výt. redaktorem časopisu.

Je mi trochu líto, ale opravdu musím přiznat, že katolíci zatím takový časopis nemají. Ale chápou také, čím je to způsobeno – spektrum katolíků, jejich zájmů a očekávání, i hľoubky oddání Kristu je velmi široké a tedy zahrnuje ve všeobecnající lásce i mělčiny. Váš časopis se mi tedy fakt líbil...

M. A., Horní B.

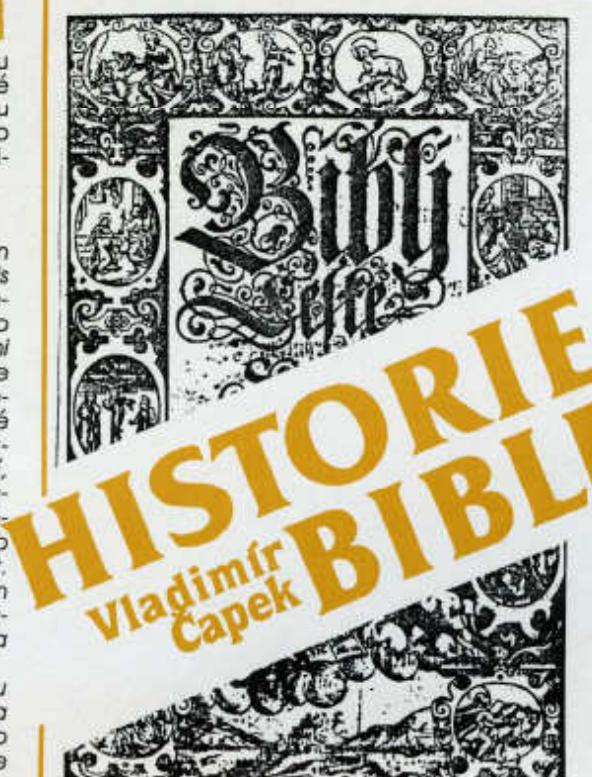
Milá slova opravdu potěší. Je nám ovšem jasné, že co se líbí jednomu, nemusí se líbit všem, jak nás o tom přesvědčilo právě toto číslo. Důležité však je, že jsme zřejmě "fall do živého". Taková čísla chceme připravovat i v budoucnu a budeme rádi, když nám napišete svůj názor.

LS

Znáte knihu **HISTORIE BIBLE** od ThDr. Vl. Čapka?

Je to vhodný dárek pro studenty, přátele i známé...

NABÍDKA

Kniha poskytuje základní informace a odpovědi na otázky:

- *Co je bible?*
- *Kdo je jejím autorem?*
- *Kdy bible vznikla?*
- *Kolik se zachovalo rukopisů a kde jsou?*
- *Víte, že bible je vlastně celou knihovnou o 66 knihách?*
- *Jaký význam měla pro lidi v minulosti?*
- *Co znamená bible pro lidi dnes?*
- *Víte, kolik se rozšíří biblí na světě za rok?*

Na tyto a ještě mnoho dalších otázek Vám poskytne odpověď kniha **HISTORIE BIBLE**.

HISTORIE BIBLE - KNIHA O KNIZE KNIH - za pouhých Kčs 39,-

Chcete-li číst Historii bible, pořidte si **bibli v moderním, čitelném překladu**:

- * **Ekumenická bible, běžný formát**, Kčs 100,-
- * **Ekumenická bible, velký střední formát**, Kčs 135,-
- * **Slovo na cestu** (nejnovější překlad Nového zákona, pokus o převod do současného jazyka, kterým se dnes hovoří, s ilustracemi našeho výtvarníka J. Bárty), Kčs 60,-

POZOR, NEPŘEHLEDNĚTE! ZVLÁŠTNÍ NABÍDKA PRO DĚTI

- * **ILUSTROVANÁ BIBLE PRO MLÁDEŽ** (Obsahuje nejdůležitější texty bible a je ilustrována celobarevnými kresbami, které vhodně přiblížují poselství nejvzácnější knihy světa) Kčs 220,-

V tom se ukázala Boží láska k nám,
že Bůh poslal na svět svého jediného Syna,
abychom skrze něho měli život. V tom je
láska: ne že my jsme si zamilovali Boha,
ale že on si zamiloval nás.

1 Jan 4, 9.10